

Nr 79

Utlåtande i anledning av motioner angående den kristna etikens roll i uppfostran.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 982 av herr *Svenungsson* och II: 1141 av herr *Oskarson m. fl.* hemställs, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte som sin mening ge till känna att den kristna etiken skall vara vägledande vid planering och genomförande av skolans och samhällets fostrande gärning.

Motionärerna anför att den miljö i vilken dagens ungdom utbildas och fostras i många hänseenden är olika mot tidigare. Förakt för det bestående samhället med dess värderingar är ett framträdande drag hos vissa grupper. Dessa representerar visserligen endast ett fåtal medborgare men har ändå lyckats tillskansa sig ett alltför stort inflytande i bl. a. massmedia. Nedvärdering av vårt kulturella arv och vårt samhällsskick är framträdande drag i deras förkunnelse. Särskilt framträdande är föraktet för etiska och kristet religiösa värden samt förhållandet av sexuell frihet, lössläpplighet och stillöshet i allmänhet.

Många svenska medborgare frågar sig i dag varför utbudet av våld och sexuell lössläpplighet får så stort utrymme i massmedia. Detta kan hos ungdomen åstadkomma en snedvriden idealbildning. Stark opposition har kommit till uttryck hos många föräldrar också mot den litteratur som används i samband med sexualundervisningen i våra skolor. Det är visserligen svårt att avgöra vad som är skadligt och vad som är nyttigt vid utbildning och fostran av barn och ungdom. Men även om uppgiften är svår får vi inte vara tveksamma eller obeslutsamma när det gäller att angripa problemen. Vi får heller inte vara så försagda att vi inte vågar deklarerat vår uppfattning och försvara de grundläggande värderingar som huvuddelen av svenska folket är överens om.

Beträffande motiveringen i övrigt torde få hänvisas till motion II: 1141.

Remissyttrande

Över motionerna har utskottet inhämtat yttrande från *skolöverstyrelsen* (SÖ) som bl. a. framhåller att den miljö i vilken dagens ungdom utbildas och fostras i många hänseenden är olika mot tidigare och att detta förhållande upplevs mycket starkt också av skolan. Skolan är inte heller främmande för de av motionärerna påtalade negativa tendenserna i utvecklingen

och den kritik av det etablerade samhället och dess värderingar som strömmar mot dagens ungdom i massmedia och på annat sätt.

När det gäller motionärernas hemställan om att den kristna etiken skall vara vägledande vid planering och genomförande av skolans och samhällets fostrande gärning anför SÖ, att skolan också har till uppgift att ge en omfattande orientering i livsåskådningsfrågor. Detta sker givetvis i första hand inom ämnet religionskunskap (kristendomskunskap). Avsikten med denna undervisning är att lägga grunden till ett personligt ställningstagande i livsåskådningsfrågor.

Skolan har också till uppgift att medverka till elevernas sociala utveckling med allt vad det innebär. Som riktlinjer för denna verksamhet har i läroplanen för grundskolan angivits att skolan skall grundlägga och vidareutveckla sådana egenskaper hos eleverna, som kan bära upp och förstärka demokratins principer om tolerans, samverkan och likaberättigande mellan människorna. Att väcka respekt för sanning och rätt, för människans egenvärde, för människolivets okränkbarhet och därmed för rätten till personlig integritet är en huvuduppgift. Betydelsefullt är att eleverna vänjs till hjälpsamhet mot och samarbete med alla människor.

Enligt SÖ:s uppfattning bör det ovan anförda ge en antydning om att den kristna etiken kommer till klara uttryck både direkt och indirekt i det innehåll som skolan arbetar med.

Utskottet

Utskottet behandlade vid 1968 års riksdag motioner med samma yrkande som i de här föreliggande (ABU 1968:44). I sitt utlåtande redogjorde utskottet bl. a. för de riktlinjer som antagits för undervisningen i kristendom om och i övrigt för skolans personlighetsutvecklande uppgifter. Utskottet ansåg de i läroplanerna angivna riktlinjerna väl avvägda och ägnade att ligga till grund för den etiska fostran skolan skall ge. De principer som kommit till uttryck i den till läroplanerna knutna skriften Mål och riktlinjer hör till det centrala i kristen etik men kan vara väsentliga även för många människor som har en icke-kristen livsuppfattning. Utskottet avstyrkte motionerna, vilka avslogs av riksdagen.

Som skolöverstyrelsen framhållit i sitt yttrande över de vid årets riksdag väckta motionerna kan vissa av motionärerna påtalade negativa tendenser i utvecklingen och den kritik av samhället och dess värderingar som strömmar mot dagens ungdom i massmedia och på andra vägar försvåra skolans uppgifter i dess personlighetsfostrande arbete. Eftersom den ansvariga centrala skolmyndigheten redan har sin uppmärksamhet fäst på dessa förhållanden finner utskottet vad motionärerna i dessa stycken anfört inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd. Utskottet vill vidare, med anledning av den kritik motionärerna riktat mot sexualundervisningen, framhålla att

hithörande frågor ingående behandlas av utredningen rörande sexual- och samlevnadsfrågor i undervisnings- och upplysningsarbetet. Utredningen har under åren 1969 och 1970 avlämnat fem betänkanden (SOU 1969: 2, 8, 28 och 44 samt 1970: 39) och avser att nästa år avge sitt slutbetänkande.

Med hänvisning till det anförda och då i övrigt intet synes ha förekommit som bör föranleda ett ändrat ställningstagande från riksdagens sida får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 982 och II: 1141 inte må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 26 november 1970

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Hedlund* (s), Axel Kristiansson* (cp), Kilsmo* (fp), Karl Gustav Pettersson* (s), fröken Stenberg (m), herrar Hansson* (s), Ove Karlsson (s), Thorle Nilsson* (s), fröken Pehrsson (cp) och fru Florén-Winther (m);

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), herrar Johansson i Simrishamn* (s), Johansson i Skärstad* (cp), Andersson i Örebro (fp), Hugosson (s), Nilsson i Agnäs (m), fru Åsbrink, herrar Johansson i Växjö (cp), Häll (s), Gadd (s), Rosqvist (s) och Sellgren (fp).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.